

Merkbaar en meetbaar?

In mijn vorige column (*Een eerlijke kans*, OJ 1-2023) beschreef ik een casus van een moeder waarvan de baby bij de geboorte uit huis geplaatst werd. De Raad voor de Kinderbescherming gaf namelijk onder meer aan dat de wachtlijst voor een moeder-kindplaatsing te lang was.

Toen ik zelf enkele moeder-kindhuizen af belde, bleek dat de wachtlijsten een stuk korter waren en er zelfs direct plek was – en bovendien in dezelfde regio! Toen de Gecertificeerde Instelling (GI) en de raad daarmee geconfronteerd werden, stelden zij dat de gemeente maar met één moeder-kindhuis een contract had en de wachtlijst daarop betrekking had. Die informatie was eerder niet gedeeld met de rechter, advocaat of de ouders en zij waren anders blind gebleven voor deze belangrijke nuance: een die levensbepalend kon uitpakken voor het perspectief van dit kind.

Actieplan

Het deed me denken aan de belofte (één van de velen) van de toenmalige minister Hugo de Jonge van VWS in zijn Actieplan 'Zorg voor de jeugd' uit 2018 (naar aanleiding van de forse kritiek op het functioneren van ons jeugdstelsel (toen al!) Hij kondigde aan om langs zes actielijnen te werken aan het "gezamenlijke hoofddoel de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering *merkbaar* en *meetbaar* steeds beter te maken voor kinderen, jongeren en gezinnen, zodat ze op tijd passende hulp ontvangen" (p.12 actieplan).

Sociale kaart

Op 31 mei 2018 zegde de minister in de Tweede Kamer toe dat er sluitende afspraken in elke regio zouden worden gemaakt over de aanpak van wachtlijsten en wachttijden. Daarnaast

zou er een sociale kaart in elke regio – digitaal inzichtelijk – komen, zodat ouders en verwijzers op eenvoudige wijze per regio weten waar welk aanbod is. Vanuit een oogpunt van transparantie en rechtsbescherming van ouders en kind op passende en tijdige specialistische jeugdhulp zou zo'n website, waarin het jeugdhulpaanbod en de wachtlijst per zorgaanbieder inzichtelijk zijn, pure winst opleveren.

Wachtlijst

We schrijven inmiddels 2023. Er is een positieve ontwikkeling richting goede, kleinschalige voorzieningen van gezinshuizen en gezinsopnames om kinderen en ouders te helpen, maar het aanbod is nog steeds ondoorgrondelijk voor ouders en jeugdprofessionals. Ondanks ronkende berichten op de website voordejeugdenhetgezin.nl lijkt het ministerie niet gewillig om de wachtlijstproblematiek écht aan te pakken. Voor de betrokken organisaties, zoals de gemeenten, lijkt hier géén winst te behalen.

Ouders aanspreken op hun opvoedingsverantwoordelijkheid kan de overheid wél, maar overheden die zichzelf in wet- en regelgeving sanctioneren kan kennelijk niet. Toch ligt daar de oplossing! Maak de jeugdhulpplicht van gemeenten *merkbaar* en *meetbaar* en zet in de wet een boete op niet-nakoming van die plicht.

Reinier Feiner is advocaat bij Feinerlwema Advocaten te Rotterdam.